

SCHOLEN

DUURZAAM OP KOERS

KINDEROPVANG

DUURZAAM OP KOERS

SECTORALE ROUTEKAART VERDUURZAMING KINDEROPVANG

Samen in actie

BdKO Landelijke dag 17 juni 2025

EVEN VOORSTELLEN

Romy Schneider – Sectorexpert

Leontine de Wit – Sectorexpert

Bij Kenniscentrum Ruimte-OK en
Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang

WAT KUN JE VERWACHTEN?

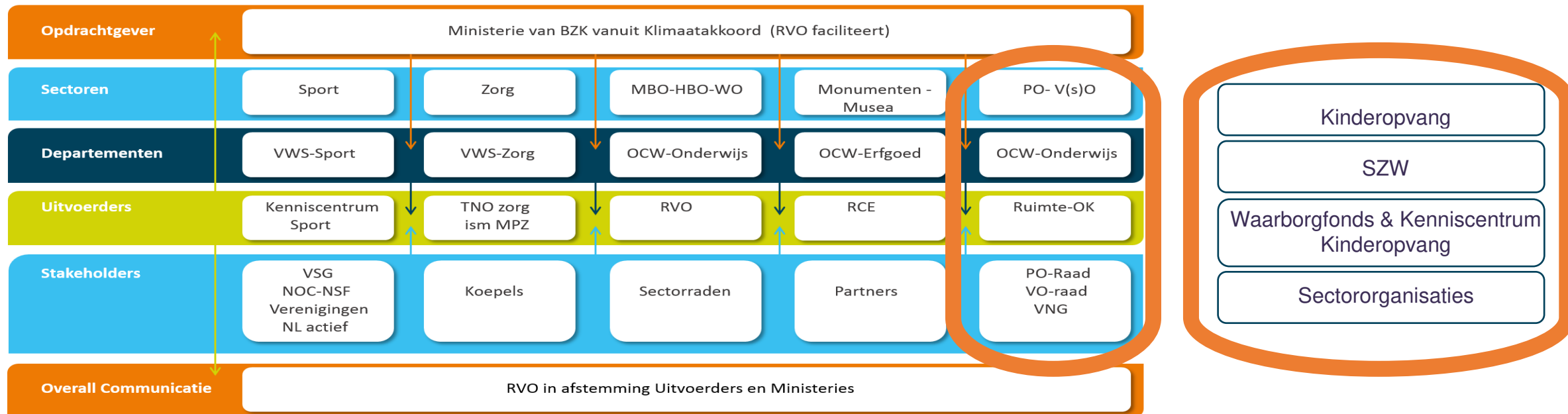
- Kennismaking Sectorale Routekaart verduurzaming kinderopvang
- CSRD in vogelvlucht (Corporate Sustainability Reporting Directive)
- Duurzaamheidsverslaglegging kleinere organisaties
- Hoe kun je zelf aan de slag
- Welke ondersteuning is beschikbaar

WAT DOEN JULLIE AL?

KINDEROPVANG DUURZAAM OP KOERS

Vanaf 2025 sector kinderopvang onderdeel van het Kennis- en Innovatieplatform verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (KIP MV)

SECTORALE ROUTEKAARTEN

Kennis- en Innovatieplatform verduurzaming
Maatschappelijk Vastgoed (KIP MV)

Programma
Kinderopvang duurzaam op koers

WAAROM EEN SECTORALE ROUTEKAART?

- Totstandkoming
- Betrokkenen

- Stakeholders:

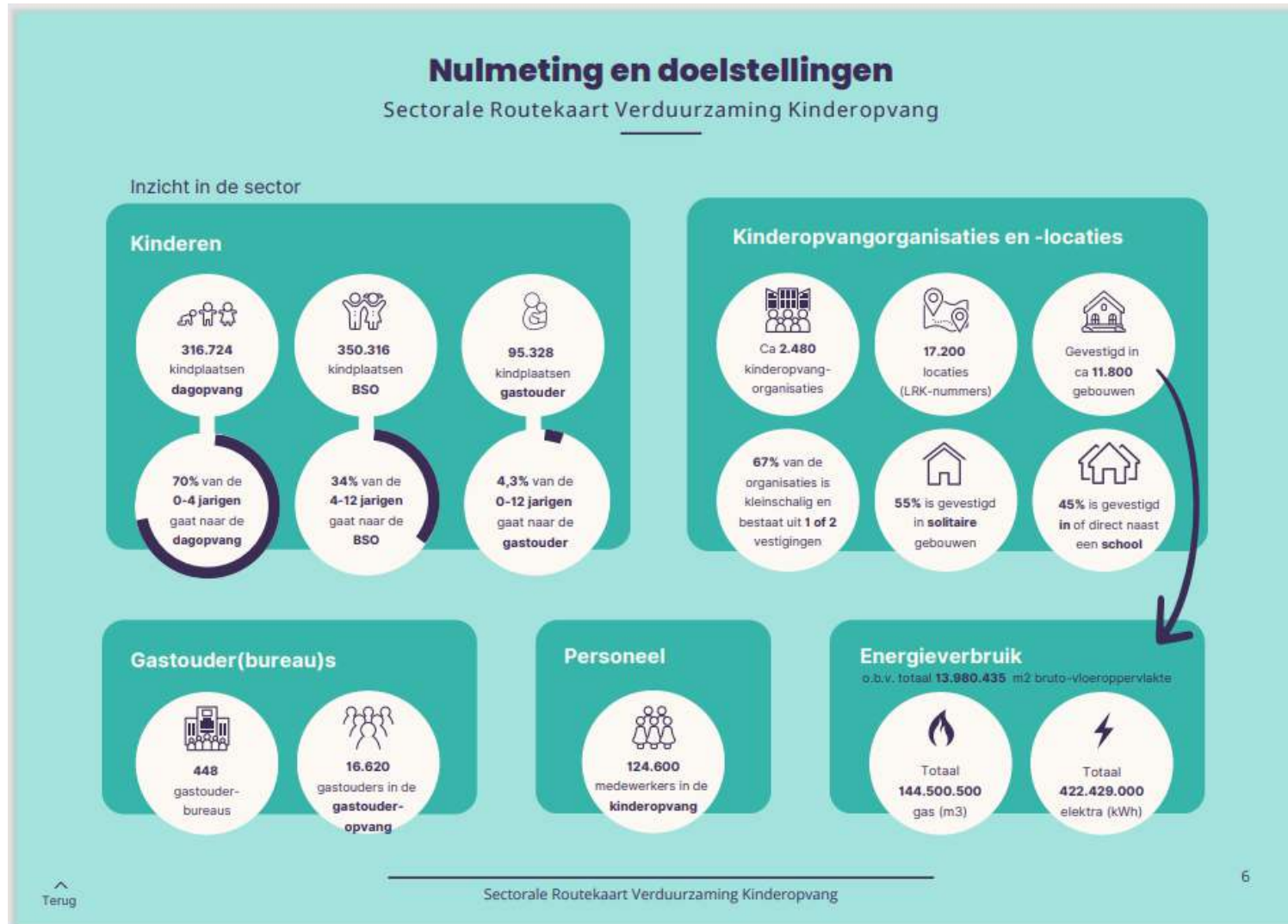
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Stichting Groen Cement en IVN Natuureducatie.

- Sectororganisaties:

OPBOUW SECTORALE ROUTEKAART

Inzicht in de sector

Nulmeting en doelstellingen

Verplichting

Ambitie

BREDE AANPAK

Energiebesparing en energieopwekking

Gezond binnenklimaat

Duurzaam vervoer

Afvalreductie en circulariteit

Inkoop en inkoopproces

Groene buitenruimte

Gedrag en bewustwording

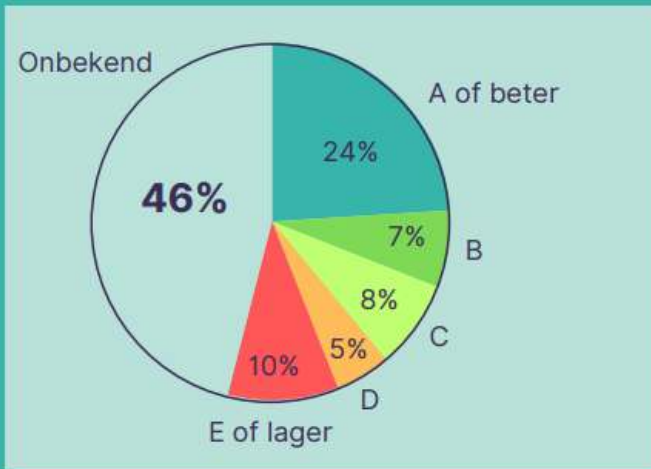
(Overig) beleid en verslaglegging

ENERGIEBESPARING EN ENERGIEOPWEKKING

Energiebesparing en energieopwekking

Energielabel

In **2033** is het energielabel van de **slechtst scorende** gebouwen **verbeterd**.

Inzicht in energieverbruik

80%

heeft inzicht in het energieverbruik

17%

daarvan monitort op het verbruik

In **2027** is er bij **100%** van de **gebouwen**, in **eigendom** van de kinderopvangorganisatie, **inzicht** in het **energieverbruik**.

In **2030** is er bij **100%** van de **gebouwen**, in een **huursituatie**, **inzicht** in het **energieverbruik**.

OVERZICHT (AANKOMENDE) VERPLICHTINGEN

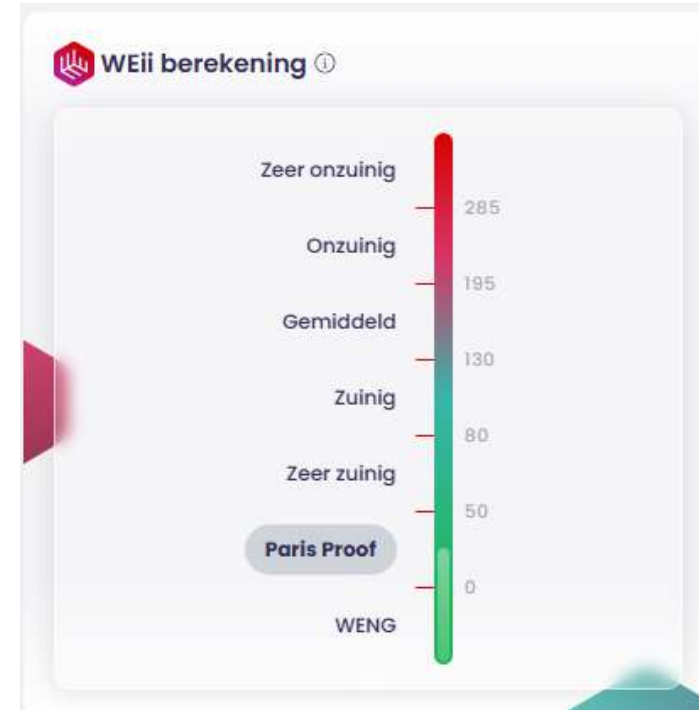
- **Energie besparen:** energiebesparingsplicht en informatieplicht
- **Hernieuwbare bronnen:** verplichtingen omtrent installatie zonne-energie
- **Energiezuinige gebouwen:** uitfaseren slechtste energielabels, renovatiestandaard
- **Efficiënte en aardgasvrije warmtesystemen:**
Nieuwbouw aardgasvrij,
Transitievisie warmte of Gemeentelijk
warmteprogramma

WAT KUNNEN JULLIE MORGEN DOEN?

Start met inzicht

- Rekentool Daadwerkelijk Energieverbruik
- Waar staat mijn gebouw t.o.v. Paris Proof?

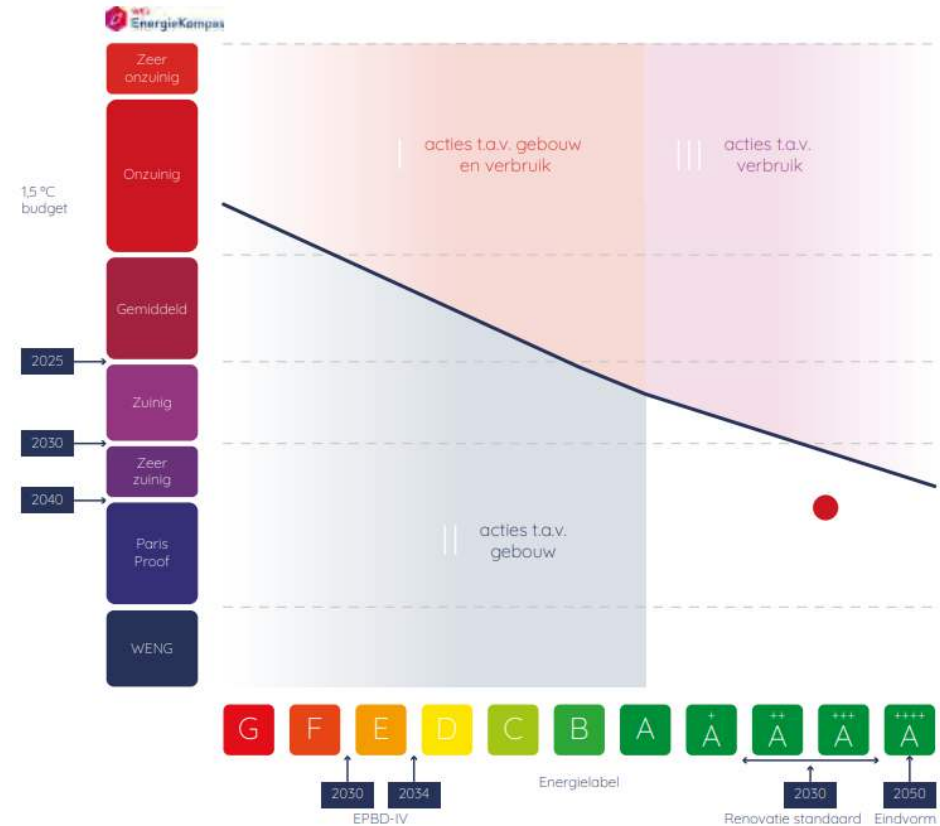
Een inlog aanvragen kan via [deze link](#) of via de QR-code

REKENTOOL

EnergieKompas

→ Inzicht in WEii score
en status van verduurzaming

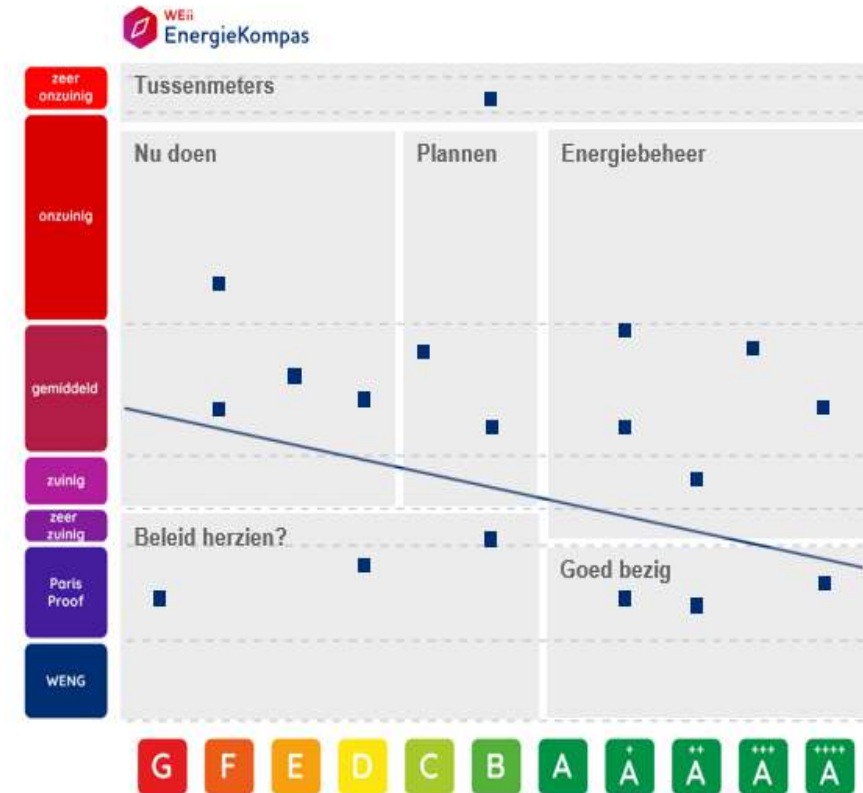

Figuur 1: Weergave van het EnergieKompas.

REKENTOOL: PORTEFEUILLEOVERZICHT

Ontwikkel jouw eigen routekaart

→ Plan voor de gehele portefeuille

Afbeelding: DGBC

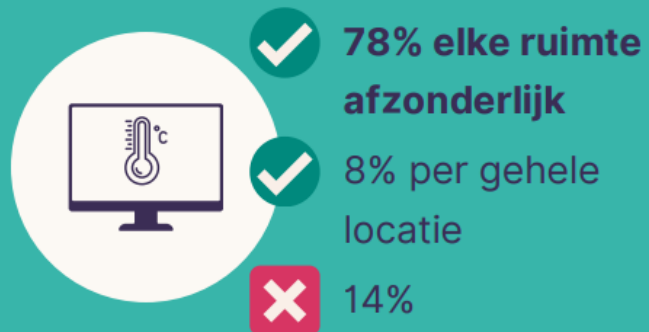
EnergieLabel

GEZOND BINNENKLIMAAT

Monitoring CO₂-waarde

Monitoring temperatuur

In 2030 heeft **100%** van de organisaties **inzicht** in de **temperatuur** en **CO₂-waarde** in slaap- en groepsruimten via **continue (online) monitoring**.

In 2026 weten **alle medewerkers** hoe ze **optimaal ventileren**, zodat er binnen de bestaande mogelijkheden sprake is van een **optimaal binnenklimaat**.

Type ventilatie

8%

Mechanische ventilatie

9%

Natuurlijke ventilatie

83%

Combinatie van beiden

WAAROM?

In een gezonde leefomgeving

- Voelen kinderen zich beter
- Kunnen medewerkers beter werken
- Is er een lager ziekteverzuim
- Zijn er minder klachten

GEZOND BINNENKLIMAAT

Wet IKK (V&G-beleid)

o.a. vanuit Binnen- en buitenmilieu
basisscholen en kinderopvang van
RIVM

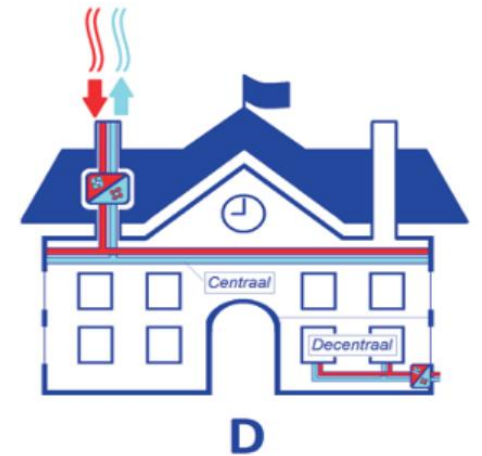
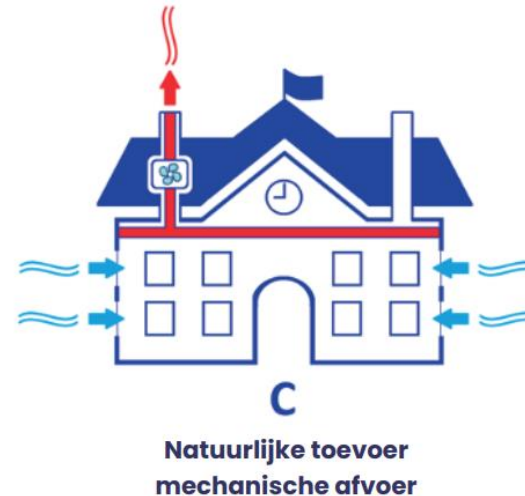
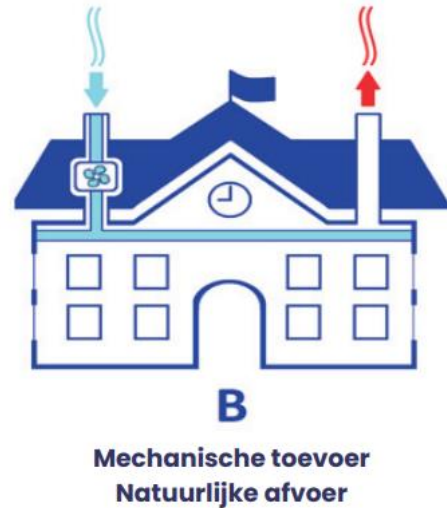
Deze documenten zijn
samengevoegd.

Diverse adviezen, o.a.
temperatuur en CO₂-waarde.

Inhoud sluit aan bij PvE
Frisse Scholen Klasse B.

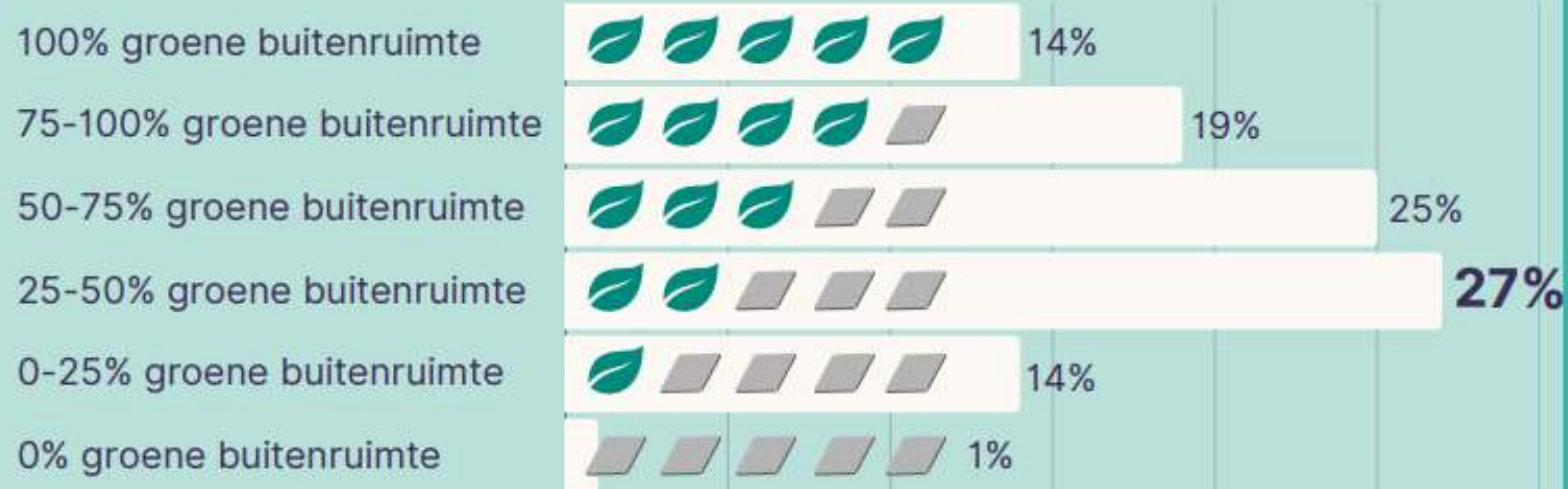
WAT KUNNEN JULLIE MORGEN AL DOEN?

- Inventarisatie binnenklimaat (CO₂-waarde en temperatuur)
- Inventarisatie type installatie → juiste instructie(kaart)
- Expert op locatie: naar een duurzaam en gezond binnenklimaat

GROENE BUITENRUIMTE

Buitenruimte bestaande uit natuurlijke materialen

In **2040** heeft **100%** van de organisaties hun buitenruimte(n) zo ingericht dat ten minste **75%** van de **buitenruimte groen** is, oftewel: bestaat uit **natuurlijke materialen**.

WAAROM?

Waarom een groene buitenruimte

- **Natuurlijke zonwering** – een boom voor het raam voorkomt tot 4°C opwarming van het gebouw
- **Regenwater terug de natuur in** – minder riool, meer bodemherstel
- **Leren in het groen** – stimuleert natuurbewustzijn
- **Meer rust, minder stress** – groen versterkt mentaal welzijn van kinderen en medewerkers

WAT KUNNEN JULLIE MORGEN AL DOEN?

- Inventarisatie van de buitenruimten
- Handig stappenplan voor het verhogen van de biodiversiteit rondom de locatie:

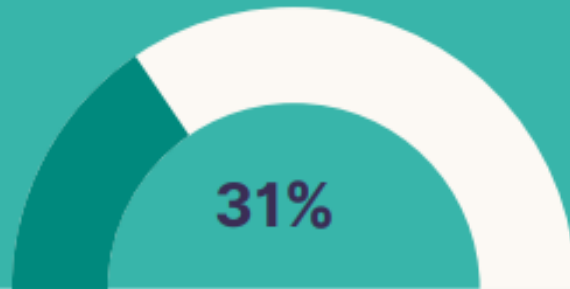
→ [Download het hier](#)

(Zie deel 2 voor het stappenplan)

DUURZAAM VERVOER

Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit

Organisatie is er bekend mee

Waarbij het ook is ingericht

In **2025** heeft **100%** van de organisaties met **meer dan 100 werknemers** **inzicht** in de **mobilititeit** (Wet Werkgebonden Personenmobiliteit).

In **2028** heeft **100%** van de organisaties **beleid** opgesteld voor **duurzaam vervoer**, inclusief **ouderbetrokkenheid**.

WAT KUNNEN JULLIE MORGEN AL DOEN?

- Voorwaarden scheppen voor ouders en medewerkers om duurzaam te reizen
- Verduurzamen eigen wagenpark
- Vanaf 1 juli 2024:
Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM)
→ [Handreiking Gegevensverzameling werkgebonden personenmobiliteit](#)

Tabel 1: overzicht aan te leveren gegevens (voor zover van toepassing)

Vervoermiddel/ brandstof	Hoofdstuk 3	Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 5	Hoofdstuk 6
	Zakelijk – lease en/of eigen wagenpark	Zakelijk – mobiliteitsdiensten	Zakelijk – declaraties	Woon-werkmobiliteit
Auto, benzine	Jaarkilometers ⁴	Jaarkilometers	Jaarkilometers	Jaarkilometers
Auto, diesel	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Auto's die behoren tot de (plug-in) hybrides	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Auto, 100% elektrisch ⁵	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Auto, andere brandstoffen ⁶	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Motorfiets, benzine	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Motorfiets, elektrisch	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Bromfiets/scooter, benzine	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
Bromfiets/scooter, elektrisch (incl. speed-pedelec)	Jaarkilometers	Jaarkilometers		
(e-)Fiets of lopen	Jaarkilometers	Jaarkilometers	Jaarkilometers	Jaarkilometers
Openbaar vervoer ⁷	N.v.t.	Jaarkilometers	Totaalbedrag in euro's ⁸	Jaarkilometers

Tijdslijn: Historie en toekomst van de rapportageverplichting

BREDE AANPAK

Energiebesparing en
energieopwekking

Gezond binnenklimaat

Duurzaam vervoer

Groene buitenruimte

Inkoop en inkoopproces

Afvalreductie en circulariteit

Gedrag en bewustwording

(Overig) beleid en
verslaglegging

(OVERIG) BELEID EN VERSLAGLEGGING

Duurzaamheidsverslag

In 2025 maakt de sector kinderopvang onderdeel uit van het Kennis- en Innovatieplatform verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed. Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang ondersteunt de sector vanaf dan bij de (verduurzamings-)opgave uit de Routekaart.

In 2030 beschikt 90% van de gebouwen over een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan, zowel eigendom- als huursituatie. In 2040 is dat 100% van de locaties.

In 2028 heeft 70% van de organisaties een duurzaamheidsverslag (in welke vorm dan ook).

DUURZAAMHEIDSVERSLAGGEVING

De CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive):
Europese richtlijn.

→ CSRD maakt duurzaamheidsverslaglegging net zo belangrijk als financiële verslaggeving.

- Bijdragen aan EU-doelen zoals de Green Deal en klimaatneutraliteit in 2050
- Meer transparantie over duurzaamheidsprestaties van bedrijven
- Betere informatie voor investeerders, overheden en consumenten
- Vergelijkbare en betrouwbare rapportages binnen de EU
- Stimuleren van duurzame bedrijfsvoering

WIE VALLEN ONDER CSRD VERPLICHTING

Organisaties met:

- Meer dan 1.000 medewerkers én
- Meer dan 50 mln omzet óf
- Balanstotaal van meer dan 25 mln
- Stichtingen vooralsnog niet verplicht

Omnibus wetsvoorstel Europese commissie:

- Eenvoudiger
- Uitstel (vanaf boekjaar 2027 i.p.v. 2025)
- Minder bedrijven in scope (voorheen vanaf 500 medewerkers)
- Circa 10 kinderopvangorganisaties vanaf 2027 verplicht

AANPAK SECTORALE TRAJECT

→ 10 grote kinderopvangorganisaties (zowel Stichtingen als BV's) onder begeleiding BDO

Aanpak:

Waardeketen in beeld, stakeholderanalyse, dubbele materialiteitsanalyse

Output:

Materiele duurzaamheidsthema's + documentatie (sectoraal vastgesteld)

Vervolgstep implementatie:

Beleid, acties, meetbaar maken, rapporteren, assurance accountant

WAARDEKETEN

Upstream

Ouders

Inhuur van personeel

Inkoop externe opleidingen

Inkoop extern advies
(expertise)

Vervoersdiensten

Huisvesting (incl.
Inkoop/inhuur diensten)

Inkoop producten

Aantrekken van
financiering (incl.
subsidies)

Samenwerkingsprojecten

Eigen activiteiten

Opvangen en begeleiden
van kinderen

Vervoer van de kinderen

Communicatie met ouders
/ overdracht ouders

Staf- en facilitaire
diensten

Planning

Samenwerkingen

Downstream

Overdracht aan ouders

Uitstroom van kinderen
naar scholen

Jongerenwerk

Vervoer naar huis

Donaties goede doelen

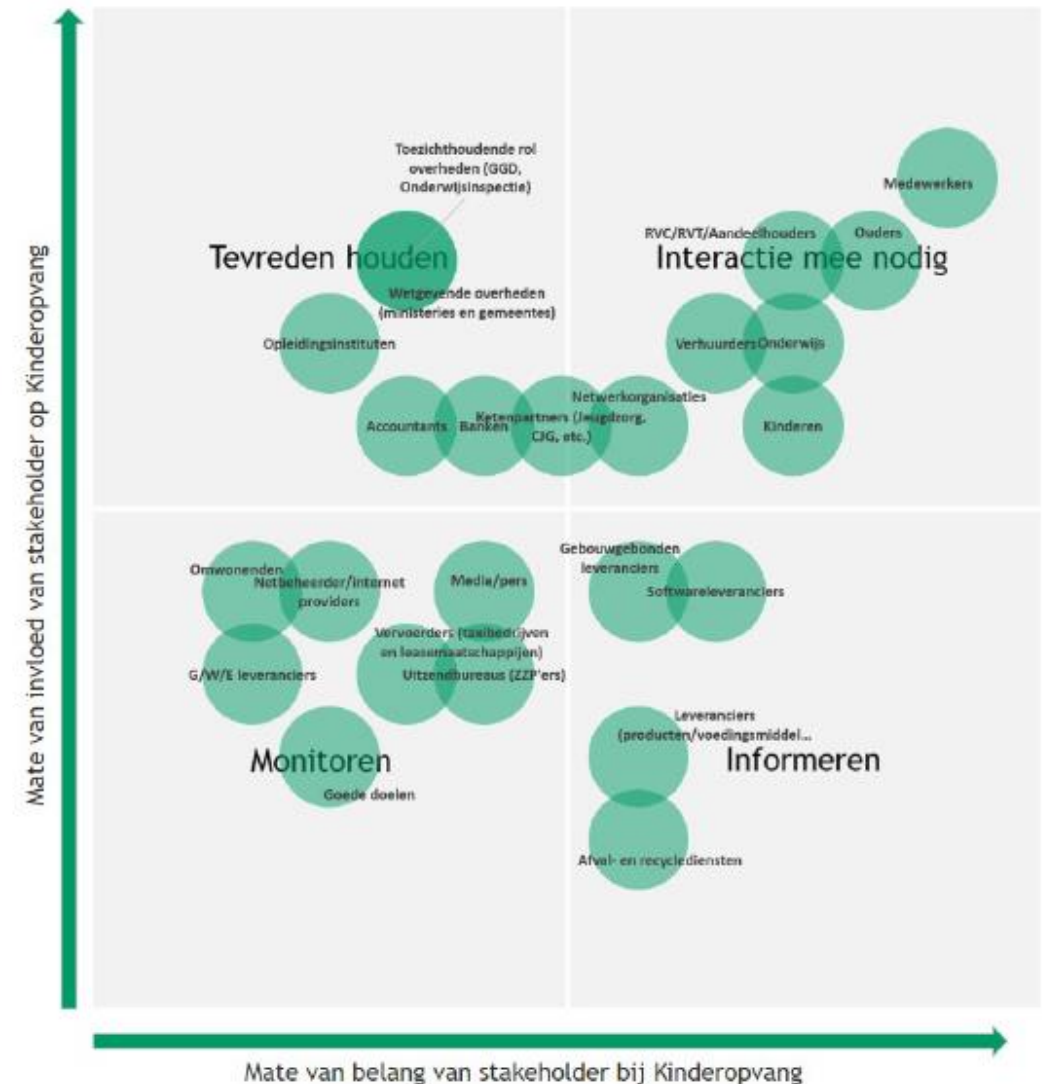
Recyclen van materialen

Afval recyclen en
verwerken

STAKEHOLDERANALYSE

- Identificeren van de stakeholders
- Classificeren stakeholder (belang en invloed)
- Met welke stakeholders is interactie belangrijk
- Interactie organiseren (gesprek, vragenlijst, focusgroep)

MATERIËLE THEMA'S SECTORAAL TRAJECT

ESRS	Sub-thema	Sub-sub-thema
ESRS E1 - Klimaatverandering	Klimaatmitigatie	
ESRS S1 - Eigen personeel	Arbeidsvoorwaarden	Baanzekerheid
		Collectieve onderhandelingen
		Leefbaar loon
		Sociale dialoog
		Veiligheid en gezondheid
		Vrijheid van vereniging
		Werk-privé balans
		Werktijden
	Gelijke behandeling en kansen voor iedereen	Gendergelijkheid en gelijke beloning bij gelijkwaardig werk
		Maatregelen tegen geweld en intimidatie op de werkvloer
		Opleiding en ontwikkeling vaardigheden
		Diversiteit
	Andere arbeidsrechten	Privacy
ESRS S4 - Consumenten en eindgebruikers	Persoonlijke veiligheid consumenten en/of eindgebruikers	Bescherming kinderen
		Veiligheid en gezondheid
		Veiligheid van een persoon
ESRS S4 - Consumenten en eindgebruikers	Sociale inclusie consumenten en/of eindgebruikers	Toegang tot producten en diensten
ESRS G1 - Zakelijk gedrag	Bedrijfscultuur	

SECTORFORMAT DUURZAAMHEIDSVERSLAG

Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang ontwikkelt voor (kleinere) organisaties een 'sectorformat duurzaamheidsverslaggeving'

- Specifiek voor kinderopvang
- Hulpmiddel voor verslag
- Geschikt voor alle kinderopvangorganisaties
- Online tool met breed scala aan mogelijke thema's
- Eind dit jaar beschikbaar

WAT KUNNEN JULLIE MORGEN DOEN?

- Start met eigen visie en ambities
- Betrek de organisatie → verantwoordelijken
- Betrek stakeholders
- Bepaal de belangrijkste thema's; waar maak je impact
- Meet waar je staat
- Maak je eigen routekaart
- Maak een verslag en communiceer

SAMEN IN ACTIE

Waar kunnen wij bij helpen?

Individuele ondersteuning vanuit Kinderopvang duurzaam op koers

- [Expert op locatie: Naar een duurzaam en gezond binnenklimaat](#)
- Landelijke bijeenkomst Sectorale Routekaart:
 - [17 september 2025](#)
- Online informatiesessies
 - Comfortabel binnenklimaat: dinsdag 4 november 9:00-10:00 uur
 - Rekentool Daadwerkelijk Energieverbruik: datum volgt
 - Inschrijven voor de informatiesessies? Hou onze socials in de gaten!
- Online inloopuur: verschillende thema's
 - [Meer informatie](#)

BEDANKT VOOR JE AANDACHT!

VOOR VANDAAG EN MORGEN!

Download de Sectorale Routekaart

Heb je na afloop vragen, neem contact met ons op!

Leontine de Wit | Sectorexpert | M: 06 – 47094458 | leontine.dewit@waarborgfondskinderopvang.nl

Romy Schneider | Sectorexpert | M: 06 – 52117604 | romy.schneider@ruimte-ok.nl

